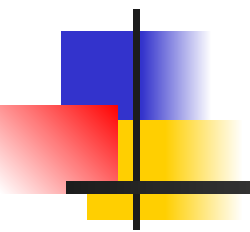
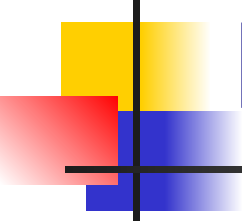

Тема 2. Психічні пізнавальні процеси

План

1. Мислення, його сутність, види. Співвідношення мислення та мови
2. Уява: сутність, види
3. Поняття про пам'ять, її процеси та види

Робоча програма

- с/р – С.13
- Семінар 2 – С. 10
- Інд. реферативні доповіді – С. 14

1. Мислення, його сутність, види. Співвідношення мислення та мови

- **Мислення** - це психічний процес опосередкованого й узагальненого відображення людиною предметів і явищ об'єктивної дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях

Розумові операції (дії)

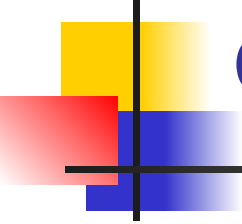
- відбуваються подумки
за допомогою
мовлення

- **порівняння**
- **аналіз**
- **синтез**
- **абстрагування**
- **узагальнення**
- **класифікація**
- **систематизація**

Мал. 38.

Форми мислення: **судження**

- стверджуємо наявність або відсутність ознак, властивостей або відносин у певних об'єктах

"Сума внутрішніх кутів трикутника дорівнює 180 градусам«

"Ця квітка - блакитна«

"Це - вагомий доказ"

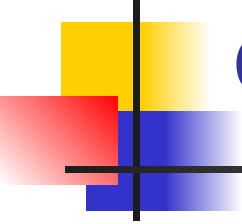
Форми мислення:

міркування, умовивід

- низка пов'язаних суджень, спрямованих на те, щоб з'ясувати істинність якої-небудь думки, довести її або заперечити – **міркування**
- з одного або кількох суджень виводимо нове - **умовивід**

«Усі громадяни України мають право на освіту. Ми є громадянами України.

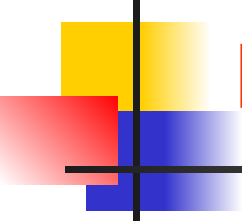
Ми маємо право на освіту»

Форми мислення: **ПОНЯТТЯ**

- пізнається сутність предметів і явищ дійсності в їх істотних зв'язках і відношеннях, узагальнюються їх істотні ознаки

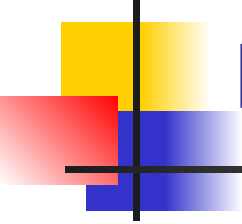
“психологія”, “психіка”, “свідомість”,
“відчуття”

Види логічних помилок: паралогізми, софізми

- **Паралогізми** — це логічні помилки, яких допускаються через незнання
- **Софізми** — це логічні помилки, яких допускаються навмисно з метою введення в оману опонента, обґрунтування якоїсь нісенітниці

Співвідношення мислення та МОВИ

- Думка нависає хмарою змісту і може або пролитися, або не пролитися дощем слів (Л.С. Виготський)
- Детермінізм – об’єктивна закономірність і причинна зумовленість усіх явищ природи, суспільства та людської психіки

Лінгвістичний детермінізм: гіпотеза Сепіра-Ворфа

Едвард Сепір

Бенджамин Ли Уорф

- люди, які говорять різними мовами, по-різному сприймають світ і по-різному мислять

Види мислення:

наочно-дійове

- розв'язання завдання безпосередньо включається в саму діяльність

Види мислення:

наочно-образне

- завдання за своїм змістом є образним матеріалом, маніпулюючи яким, людина аналізує, порівнює чи узагальнює істотні аспекти в предметах та явищах

Види мислення: словесне логічне

- відбувається в словесній формі за допомогою понять, які не мають безпосереднього чуттєвого підґрунтя

ініціативність

широта

творчість

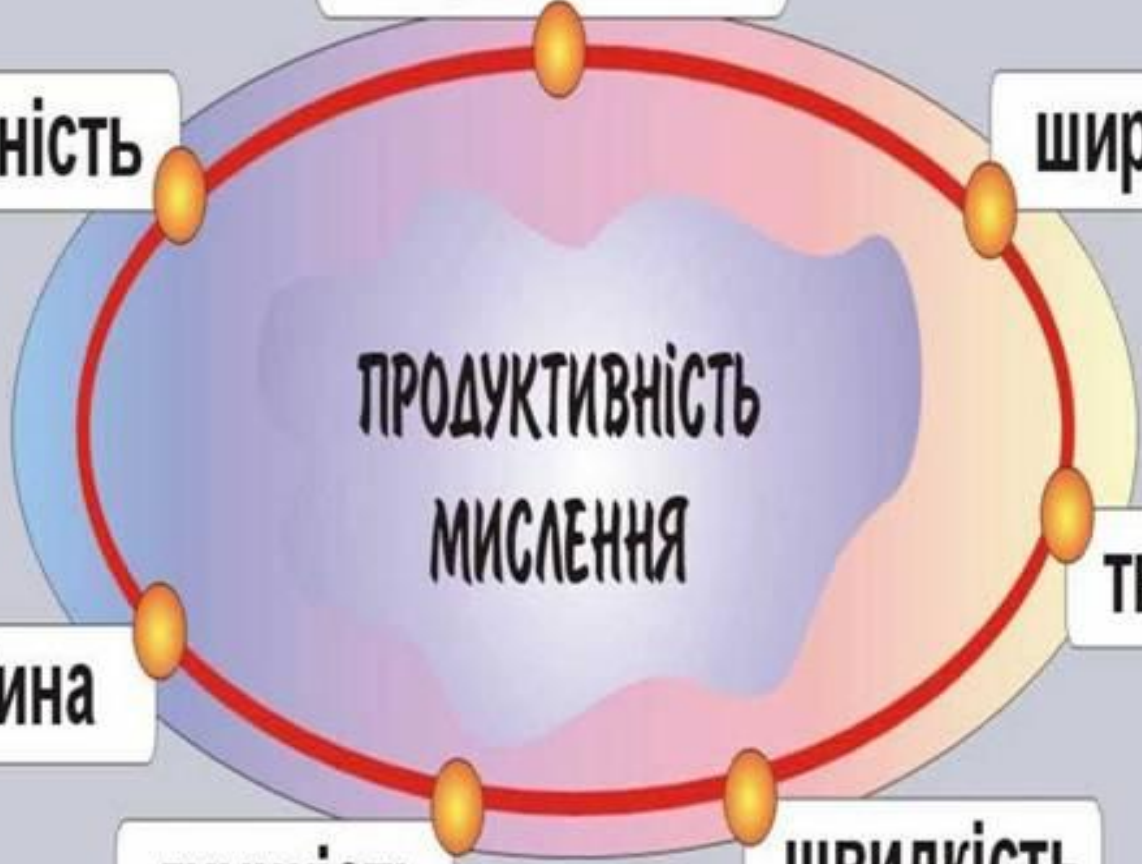
швидкість

гнучкість

глибина

критичність

ПРОДУКТИВНІСТЬ
МИСЛЕННЯ

2. Уява: сутність, види

- процес
створення
людиною образів
предметів, яких
вона ніколи
не сприймала
на основі досвіду

Види за участю волі

- **Мимовільна** - створення нових образів не спрямовується спеціальною метою

Види за участю волі

- **Довільна** - побудова образу відповідно до завдання та характеру виконуваної діяльності

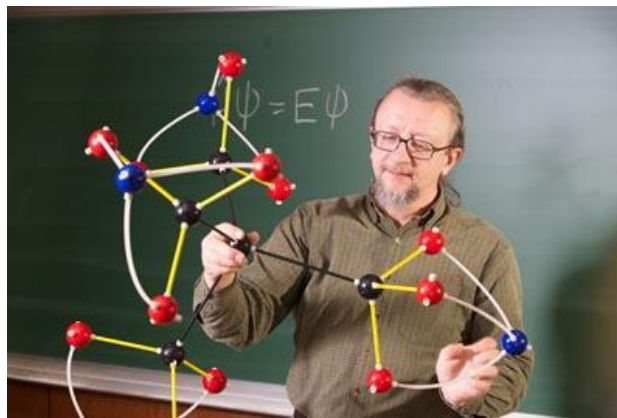
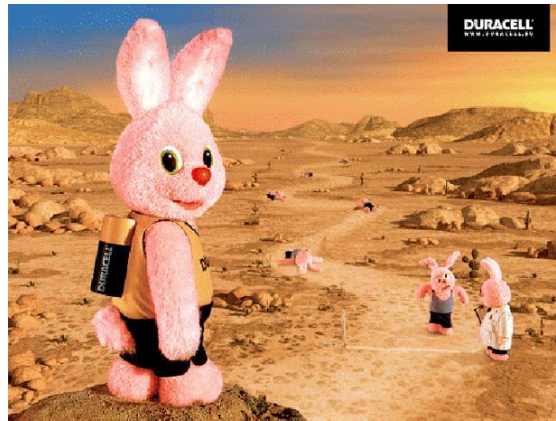
За характером діяльності

- *творча*
- *репродуктивна*

Залежно від змісту

3. Поняття про пам'ять, її процеси та види

- **психічний
пізнавальний
процес
закріплення,
зберігання та
наступне
відтворення
людиною її
попереднього
досвіду**

ХАРАКТЕРИСТИКА

- **ТОЧНІСТЬ**
- **ОБСЯГ**
- **ВИБІРКОВІСТЬ**

ПРОЦЕСИ

- **ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ**
- **ЗБЕРЕЖЕННЯ**
- **ВІДТВОРЕННЯ**
- **ЗАБУВАННЯ**
- **УПІЗНАВАННЯ**
- **ЗГАДУВАННЯ**
- **СПОГАДАННЯ (СПОГАДИ)**

ПАМ'ЯТЬ

ВИДИ

**ЗА ХАРАКТЕРОМ
ПСИХІЧНОЇ
АКТИВНОСТІ:**

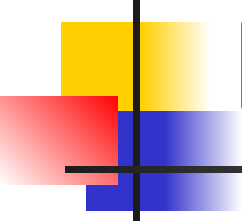
- **МОТОРНА**
- **ОБРАЗНА**
- **ЕМОЦІЙНА**
- **СЛОВЕСНО-ЛОГІЧНА**

**ЗА ХАРАКТЕРОМ
МЕТИ ДІЯЛЬНОСТІ:**

- **МИМОВІЛЬНА**
- **ДОВІЛЬНА**
- **МНЕМОНІЧНІ ДІЇ**

**ЗА ТРИВАЛІСТЮ
УТРИМАННЯ ІНФОРМАЦІЇ:**

- **КОРОТКОЧАСНА**
- **ТРИВАЛА**
- **ОПЕРАТИВНА**

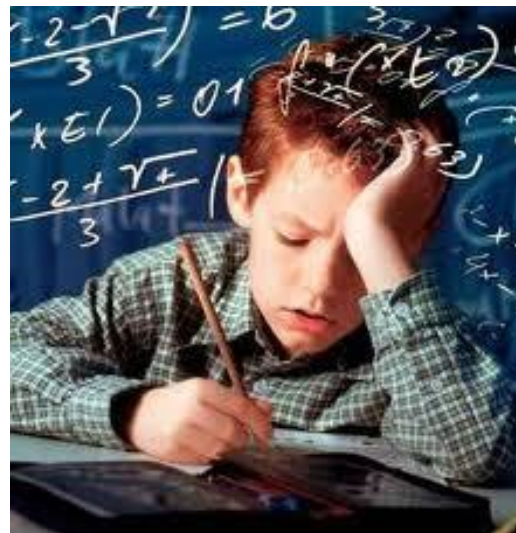
Процеси пам'яті

- **запам'ятовування** пов'язане із засвоєнням і накопиченням індивідуального досвіду.
- використання вимагає **відтворення**
- регулярне використання досвіду в діяльності суб'єкта сприяє його **збереженню**
- не використання – **забуванню**

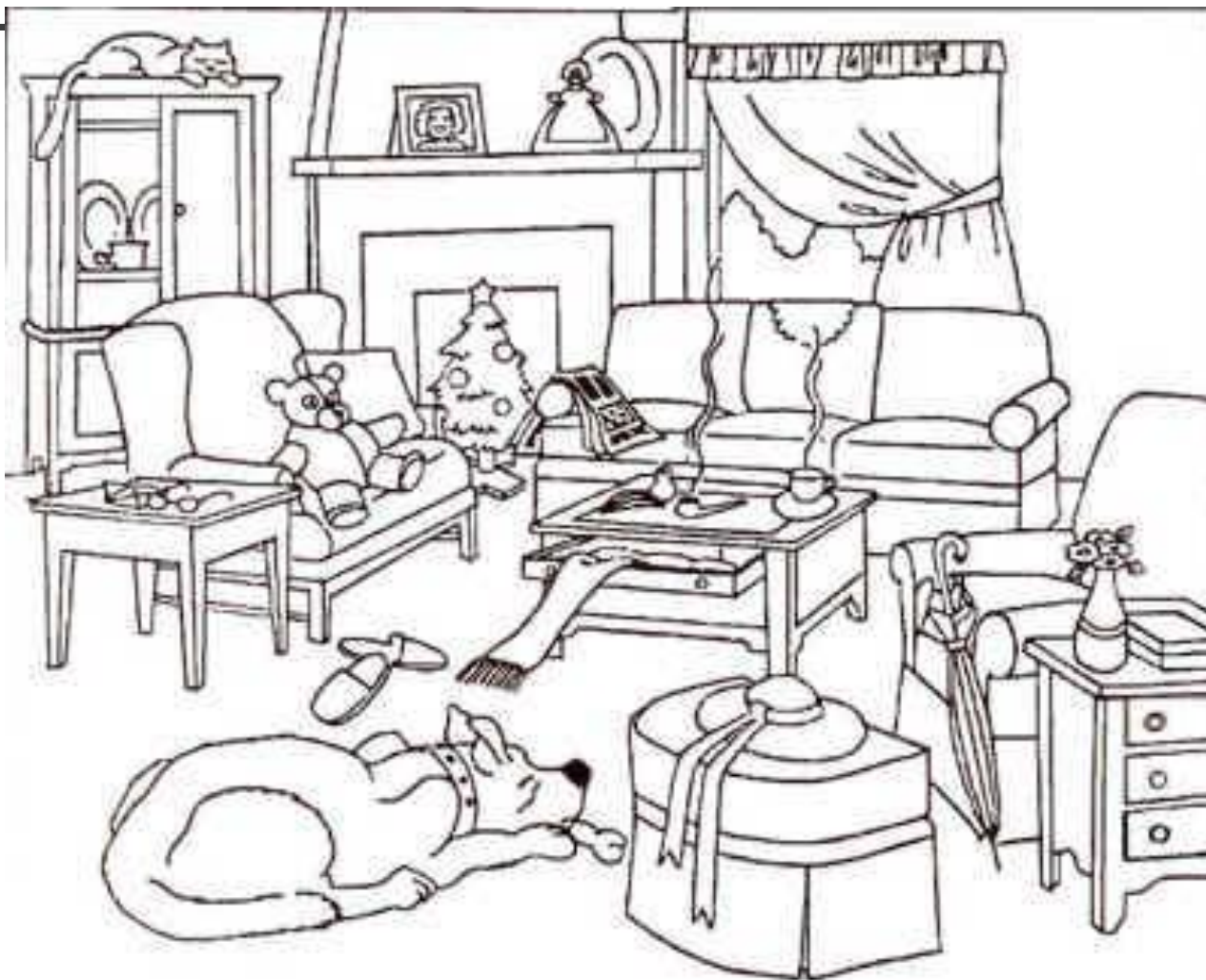
Види пам'яті: за тривалістю утримування інформації

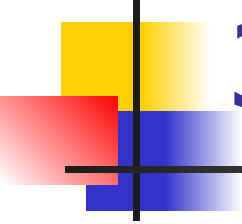

За характером психічної активності: **моторна,**
емоційна, образна, словесно-логічна

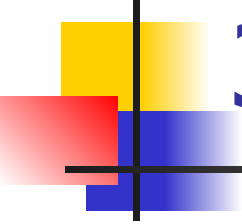
Тренування пам'яті

Закони запам'ятовування

- осмислення
- інтересу
- установки
- підсилення першого враження
- контексту
- обсягу знань
- оптимальної довжини ряду (7 ± 2)
- повторення

Закон повторення

Перше — зразу ж після запам'ятовування

друге — через 20—30 хвилин

третє — через 8—9 годин

четверте — через добу (24 години)

п'яте — через 2—3 тижні

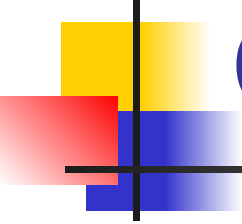
Мнемонічні дії (прийоми)

- поділ матеріалу на частини
- надання назви кожній
- складання плану

Методи:

- асоціативного запам'ятовування
- ключових слів

Словник термінів

- **увага**
- **відчуття, екстероцептивні відчуття, інтероцептивні відчуття, адаптація**
- **сприймання, ілюзія**
- **пам'ять, моторна пам'ять, емоційна пам'ять**
- **мислення, аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, асоціація, поняття, судження, умовивід**
- **уява**